

SPROGLIGE KOMPETENCER HOS ELEVER PÅ SOCIAL- OG SUNDHEDSUDDANNEL- SERNE

**OVERSIGT OVER
UDDANNELSESTILBUD FOR
TOSPROGEDE**

2022

**Fællesudvalget for Erhvervsrettede
Velfærdsuddannelser**

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	3
2. Baggrund	4
Adgangskrav til erhvervsuddannelserne	4
Den nationale sprogscreening af EUD-elever på social- og sundhedsskolerne	5
3. Uddannelsestilbud målrettet tosprogede elever på social- og sundhedsuddannelser	12
3.1 Uddannelsestilbud før en erhvervsuddannelse	13
3.2 Uddannelsestilbud før og under en erhvervsuddannelse	17
3.3 Uddannelsestilbud under en erhvervsuddannelse	22

1. Sammenfatning

Kommunerne står over for udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt med medarbejdere på ældre- og sundhedsområdet. Det betyder, at der vil mangle hænder til at hjælpe, pleje og yde omsorg for de ældste borgere i fremtiden. Rekruttering til sundheds- og ældreområdet og virkemidler som understøtter rekruttering og fastholdelse til uddannelserne, er af højeste prioritet for parterne bag FEVU. Dansksproglige kompetencer er en forudsætning for, at eleven kan være i dialog med borgeren eller patienten, kan dokumentere, reflektere og give udtryk for observationer, samt indgå i og modtage oplæring på ordinære elevvilkår på lærestedet. Derfor er det væsentligt for FEVU at identificere, i hvilket omfang dansksproglige udfordringer kan besværliggøre gennemførelse af en social- og sundhedsuddannelse, og at kortlægge hvilke uddannelsesstilbud, der tilbydes tosprogede før og under en social- og sundhedsuddannelse, som kan understøtte deres sproglige kompetencer. I FEVU's evaluering af social- og sundhedsuddannelserne (2021) er det som en del af de fremadrettede perspektiver og opmærksomhedspunkter fremhævet, at der er et behov for et fortsat og potentielt øget fokus på at styrke danskkundskaberne blandt de tosprogede elever¹.

I kortlægningen fremlægges data fra den nationale sprogscreening af EUD-elever på social- og sundhedsskolerne, som belyser udviklingen i elevernes sproglige niveau. 12 af de 14 social- og sundhedsskoler anvender sprogscreeningsværktøjet, og resultaterne viser, at en relativ stor andel af eleverne (44 %) ved indgangen til en uddannelse på en social- og sundhedsskole har sproglige vanskeligheder. Disse 44 % (2021) indbefatter både elever med udfordringer grundet ordblindhed, andre læsevanskeligheder og elever med dansksproglige udfordringer. Andelen af elever med denne type udfordringer er blevet større i løbet af perioden 2016–2021.

Kortlægningen beskriver endvidere de eksisterende uddannelsesstilbud, der kan bidrage til, at elever med sproglige udfordringer fuldfører uddannelserne. Tilbuddene er sammenfattet i en tilhørende oversigt (bilag 1) og udfoldet i nedenstående gennemgang. Der er tale om en gennemgang af de formelle, centralt regulerede indsatser, som stilles til rådighed for tosprogede elever på erhvervsuddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent, sådan at de kan styrke og udbygge deres dansksproglige kompetencer med henblik på at fuldføre uddannelsen.

¹ Rambøll Management Consulting 2021: Evaluering af social- og sundhedsuddannelserne. Samlet evalueringsrapport til Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser (FEVU). August 2021. Side 51.

Kortlægningen er blevet til på baggrund af desk research, bearbejdning af statistisk data fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, eVidenCenter (Den nationale EUD sprogscreening) samt korrespondance med Styrelsen for Udvikling og Kvalitet, Danske SOSU-skoler og øvrige ressourcepersoner med viden om tilbud for elever med en anden sproglig baggrund end dansk.

2. Baggrund

I det følgende fremhæves først de formelle adgangskrav til erhvervsuddannelserne, dernæst rammerne for sprogscreening af eleverne på social- og sundhedsuddannelserne samt data for de seneste fem års screeninger, der danner baggrund for en gennemgang af de forskellige tilbud til tosprogede.

Adgangskrav til erhvervsuddannelserne

En elev, der vil starte på en erhvervsuddannelse som social- og sundhedshjælper eller som social- og sundhedsassistent, skal have bestået folkeskolens afgangseksamen med mindst 02 i gennemsnitskarakter i både dansk og matematik. For at kunne overgå til hovedforløbet og gennemføre den samlede uddannelse skal eleven have bestået faget Dansk på D-niveau. Hvis en elev ikke har gennemført folkeskolens afgangseksamen, skal eleven have bestået en tilsvarende prøve.

Det er et krav, at en ansøger med et udenlandsk adganggrundlag kan tilstrækkeligt dansk til at kunne gennemføre en dansksproget uddannelse. Hvis ansøgeren har dokumentation for sin udenlandske uddannelse, vurderer erhvervsskolen, om ansøgeren kan tilstrækkeligt dansk. Hvis ansøgeren ikke har medbragt dokumentation for sine udenlandske kvalifikationer, er der derimod krav om, at der er aflagt en af følgende:

- En danskprøve, som er indplaceret på minimum det danske kompetenceniveau G eller højere
- Forberedende Voksenundervisning (FVU) trin 4
- Dansk som andetsprog på almen voksenuddannelse (AVU)
- Danskuddannelse 3 eller Studieprøven²

² Uddannelses- og Forskningsministeriet 2022: Dansksproglige krav. <https://ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/find-vurderinger/eksamenshaandbogen/optagelse-pa-eud/dansksproglige-krav>.

Hvis eleven ikke opfylder kravene eller ikke kan dokumentere det, kan skolen vurdere, at eleven kan tilbydes en optagelsesprøve. Skolen foretager, på baggrund af prøven og samtaler, en helhedsvurdering af, om eleven er parat til at starte på uddannelsen.

I Styrelsen for Undervisning og Kvalitets brev til erhvervsskolerne om ”Regler for optagelse af ansøgere til grundforløbets 2. del”³ fremgår det, at skolen skal gennemføre optagelsessamtaler med alle ansøgere til GF2, der ikke har en uddannelsesaftale, som omfatter grundforløbet, eller har direkte adgang i forlængelse af GF1. På baggrund af optagelsessamtale og i nogle tilfælde optagelsesprøve skal skolen foretage en helhedsvurdering af eleven, og det fremhæves, at elevens sproglige færdigheder kan indgå i skolens vurderinger.

Den nationale sprogscreening af EUD-elever på social- og sundhedsskolerne

SEVU har afsøgt kilder til kortlægning af det dansksproglige niveau blandt elever på social- og sundhedsuddannelser på nationalt niveau. Der findes ikke nationale opgørelser (og ingen validerede screeningsværktøjer, som anvendes systematisk på tværs af skoler), som særligt screener tosprogede elevers danskkompetencer. Men der findes en national opgørelse over resultater i den nationale sprogscreening af EUD-elever.

National sprogscreening af EUD-elever

Børne og Undervisningsministeriet finansierede gennem et udviklingsarbejde i 2013-14 tilblivelsen af et digitalt, nationalt værktøj til sprogscreening af EUD-elever⁴. Det var en del af Undervisningsministeriets program ”Bedre faglig læsning og skrivning”. Sprogscreeningsværktøjet blev udviklet af eVidenCenter; Det Nationale Center for e-læring i samarbejde med Aarhus Tech, SOSU Østjylland, Nationalt videncenter for læsning og VIFIN; Videncenter for integration.

Sprogscreeningen er udviklet med henblik på anvendelse i forbindelse med optagelse af EUD-elever jf. LBK nr. 1868 af 28/09/2021 ”Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser” og er den eneste danske standardiserede screening på området. Sprogscreeningen er ikke lovpligtig men er et tilbud til skolerne

³ Børne- og Undervisningsministeriet. Styrelsen for undervisning og kvalitet: Regler for optagelse af ansøgere til grundforløbets 2. del. Brev af 30. juni 2021.

⁴ Center for faglig læsning og skrivning 2022: National sprogscreening i EUD: Link til: [Om den nationale sprogscreening i EUD](#). Center for faglig læsning og skrivning er etableret i samarbejde mellem eVidenCenter og UC Syd.

på erhvervsuddannelsesområdet. Er eleven over 25 år, skal eleven påbegynde en erhvervsuddannelse for voksne (euv), som indledes med en vurdering af elevens praktiske og teoretiske kompetencer med udgangspunkt i målene for uddannelsen⁵.

Den digitale EUD-screening fremhæves i ”Procedurepapir for optagelse på SOSU-skolerne og ansættelse i kommunerne af +25-årige SOSU-assistentelever fra begyndelsen af GF2” som et værktøj der kan anvendes til den realkompetencevurdering, som skolerne skal foretage⁶. Skolerne betaler (efter aftale med ministeriet) abonnement⁷ for testene, som dækker support, drift og vedligehold. Der følger ikke taxameter med til selve anvendelsen af screeningen, men screeningen indgår som en del af skolens kompetencevurdering af den enkelte elev.

Anvendelse af den nationale sprogscreening af EUD-elever på social- og sundhedsskolerne

Den nationale sprogscreening af EUD-elever anvendes bredt på EUD-området af 51 erhvervsskoler. SEVU har telefonisk rettet henvendelse til de 14 social- og sundhedsskoler for at få informationer om deres brug af den nationale sprogscreening. Der er 12 social- og sundhedsskoler, som i 2021 har anvendt screeningen af enten pædagogisk assistentelever, social- og sundhedshjælperelever eller social- og sundhedsassistentelever.

De 12 skoler er: Diakonissestiftelsen, SOSU Østjylland, SOSU H, SOSU Nykøbing F., SOSU Nord, Randers Social- og Sundhedsskole, Social- og Sundhedsskolen Fyn, Social- og Sundhedsskolen Syd, Social- og Sundhedsskolen Esbjerg, Social- og Sundhedsskolen Fredericia-Vejle-Horsens, Social- og Sundhedsskolen Midt- og Vestjylland og Social- og Sundhedsskolen Skive-Thisted-Viborg.

Fordelingen mellem social- og sundhedsskoler og øvrige erhvervsskoler anvendelse af EUD-sprogscreening fremgår af tabel 1, og det ses, at screeninger gennemført på social- og sundhedsskolerne i 2021 udgør 29 % af det samlede antal screeninger gennemført på erhvervsskoler. Data i den nationale sprogscreening opgør ikke screeninger fordelt på enkeltuddannelserne pædagogisk assistent, social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent. På baggrund af SEVU’s telefoniske henvendelse til social- og sundhedsskolerne om deres brug af sprogscreening har SEVU fået tilsendt oplysninger om

⁵ § 66v, stk. 1 og stk. 2. LBK nr 1868 af 28/09/2021 Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser.

⁶ KL, FOA, Danske SOSU-skoler, Børne- og Undervisningsministeriet 2021: ”Procedurepapir for optagelse på SOSU-skolerne og ansættelse i kommunerne af +25-årige SOSU-assistentelever fra begyndelsen af GF2”, side 3.

⁷ Center for faglig læsning og skrivning 2022: [Abonnement](#).

antallet af sprogscreeninger fordelt på uddannelse, og vurderer på den baggrund af den langt overvejende del (ca. 90 %) af de screenede elever er social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter.

Tabel 1: Social- og sundhedsskoler og øvrige erhvervsskolars anvendelse af den nationale sprogscreening af EUD-elever 2014–2021, antal elevscreeninger

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal screeninger foretaget på social- og sundhedsskoler	353	3.373	5.424	3.899	4.145	3.979	3.751	4.227
Antal screeninger foretaget af elever på øvrige erhvervsskoler	1.135	6.516	7.428	8.838	9.500	9.746	8.958	10.362
Samlet antal screeninger	1.488	9.889	12.852	12.737	13.645	13.725	12.709	14.304

Kilde: eVidenCenter, maj 2022.

Hvilke sproglige dimensioner vurderes i den nationale sprogscreening af EUD-elever?

Formålet med den nationale sprogscreening af EUD-elever er, at måle den enkelte elevs læseforståelse, lytteforståelse og skriftlige udtryksfærdighed på dansk. Testscore er udmålt med udgangspunkt i den europæiske referencerammes niveau B2⁸. Testen er rettet mod hele EUD-elevgruppen og mod at afdække sproglige kompetencer ift. at få udbytte af fagundervisningen på EUD.

Tosprogede er en del af den målgruppe, screeningstesten blev udviklet til. Af materialer om testen fra Center for Faglig Læsning og Skrivning fremgår det, hvilke testområder testen dækker⁹. Ifølge eVidenCenter vil særligt nogle af disse områder give udfordringer for tosprogede – eksempelvis syntaks (sætningsopbygning)¹⁰. Hver enkelt opgave i testen er knyttet an til et bestemt testmål, og det er derfor muligt i de forskellige rapporter, som skolerne kan udtrække, at uddrage de dele af testen, som er mest relevante ift. de tosprogede. Disse specifikke rapporter anvendes af skolens læsevejledere i den samlede vurdering af elevens dansksproglige forudsætninger.

EUD-screeningsværktøjet bliver kvalitetssikret dels gennem bidrag fra udviklere og læsevejledere, dels ved, at der siden 2014 løbende har været gennemført item-response-analyse (Rasch-analyse) mhp.

⁸ Hjemmeside for Den europæiske referenceramme for sprog: <https://europa.eu/europass/en/common-european-framework-reference>. Materiale på dansk findes blandt andet på læringsportalen EMU her: [Karen Lund DPU Aarhus Universitet: CEFR, April 2018](https://www.emu.dk/~/media/CEFR_April_2018).

⁹ Center for Faglig Læsning og Skrivning: Testens opbygning: <https://cfflos.dk/testens-opbygning/>.

¹⁰ Telefoninterview med E-læringskonsulent, underviser og læsevejleder hos eVidenCenter (1. april 2022).

reliabilitet og validitet og justeringer mht. funktionalitet, tilgang og afrapportering af resultater. eVidenCenter har udviklet målrettede indgangsspecifikke test til supplerende afdækning af SOSU-elevens færdigheder og ordforråd.

I testen er også medtaget en række opgaver, der tester forhold af betydning ift. dysleksi (= ordblindhed), bl.a. testes sammenhæng mellem lyd og bogstav og stavning, som giver et grundlag for efterfølgende at henviser til egentlig ordblindetest. Tosprogede elever kan i denne screening også have et resultat, som peger i retning af særlige indsatser, fx i forbindelse med mulig ordblindhed. Dermed bruges sprogscreeningen til at afdække, om der er et behov eller ikke, men det specifikke behov afklares af skolernes læsevejledere efterfølgende.

Det kan dermed opsummeres, at screeningen er målrettet alle elever og ikke specifikt tosprogede elever. Screeningen bruges af social- og sundhedsskolerne og står ikke alene men anvendes i tilknytning til de samtaler, som også gennemføres med eleverne.

Screeningen foretages med henblik på at hjælpe eleven, skolens studievejleder, læsevejleder eller underviser til at finde det bedst egnede kompenserende udstyr og anden støtte til eleverne.

Center for faglig læsning og skrivning har udarbejdet en oversigt over niveaugrænser i testen, og hvilke indsatser resultater for elever kan pege henimod. Oversigten er gengivet i tabel 2.

Tabel 2: Testniveauer i den nationale EUD-sprogscreening

Niveau	Resultater	Indsats
Gruppe 4	Ingen sprogveskigheder	Ingen nødvendig
Niveaugrænse svarer til CEFR B2 (Europæiske referenceramme for sprog)	Score på 80 % og derover	
Gruppe 3	Mindre sprogveskigheder	Elevindsats på baggrund af selvindsigt, kompetencer og vejledning
Niveaugrænse defineres af den enkelte skole	Indgangsspecifik grænse	
Gruppe 2	Væsentlige sprogveskigheder	Særligt lærerfokus og indsats, fx i forhold til brug af multimodale læremidler, målrettede kurser, egnet didaktik og tilpassede læremidler
Niveaugrænse	Score på 50 %	
Gruppe 1	Alvorlige vanskeligheder	Visitering til SPS i forhold til IT-rygsæk og evt. diagnosticering af ordblindhed
Niveaugrænse	0 – 50 %	

Kilde: Grafisk bearbejdning på baggrund af: Center for Faglig Læsning og Skrivning. <https://cfflos.dk/testens-niveauer/>.

Eleverne opdeles i fire grupper efter deres opnåede resultater i sprogscreeningen:

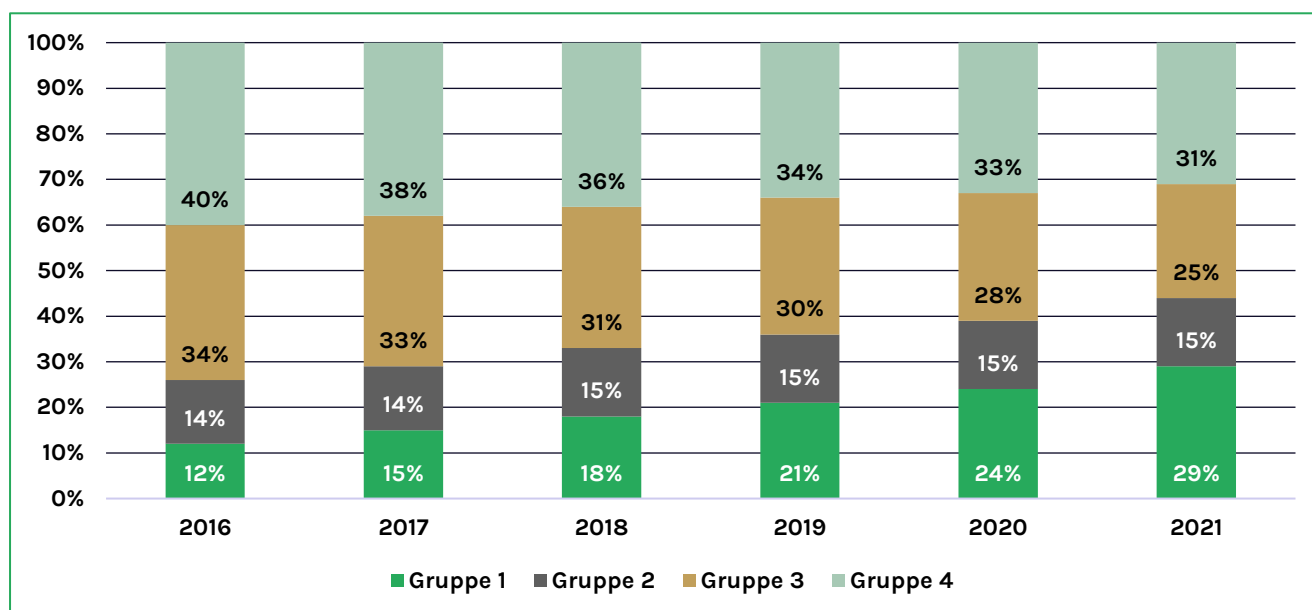
- Gruppe 1 omfatter gruppen af elever, som scorer mindre end 50 %, og karakteriseres som en gruppe med ”alvorlige vanskeligheder”. En elev i denne gruppe kan vurderes at have behov for ordblindscreening og SPS (Specialpædagogisk støtte) – eller dansksproglig indsats.
- Gruppe 2 omfatter elever, der scorer mellem 50 og fx 65 % (indgangsspecifik niveaugrænse defineres af den enkelte skole), som karakteriseres ved at have behov for særligt lærerfokus og indsats, fx i forhold til multimodale læremidler, målrettede kurser, egnet didaktik og tilpassede læremidler. Lærerfokus kan også omfatte fokus på gråzonesprog¹¹/det førfaglige sprog.
- Gruppe 3 omfatter elever, som scorer mellem fx 65 % (indgangsspecifik grænse) og 80 %, der har mindre sprogveskigheder og kan klare sig igennem på baggrund af selvindsigt, kompetencer og vejledning.
- Gruppe 4 omfatter elever, som scorer over 80 %, som defineres ved ikke at have nogle sproglige udfordringer.

¹¹ Traditionelt er gråzonesprog kategoriseret som det, der ligger imellem det almindelige og det fagspecifikke. Altså en ’ikke-kategori’, der ikke kan defineres i sig selv. De almindelige ord og udtryk er det hyppige, det som man støder på så tit, at det læres ’af sig selv’ – som alle kender, fordi det netop optræder så hyppigt. De faglige ord og udtryk er dem, som er særlige i en bestemt undervisningssammenhæng, og som skal tilegnes i en særlig faglig kontekst. Det sprog, man skal undervises i for at kunne det. Türkmen 2016: Gråzonesprog og flersprogethed. Fokus. Uddannelsesforbundet. Nr. 67 /2016.

Resultater af social- og sundhedsskolernes resultater i den nationale EUD-sprogscreening

eVidenCenter har stillet data om resultater i den nationale sprogscreening til rådighed for SEVU. Denne opgørelse giver mulighed for at se udviklingen i resultaterne fra screeningen på tværs af årene for de social- og sundhedsskoler, som har gennemført EUD-sprogscreening af deres elever.

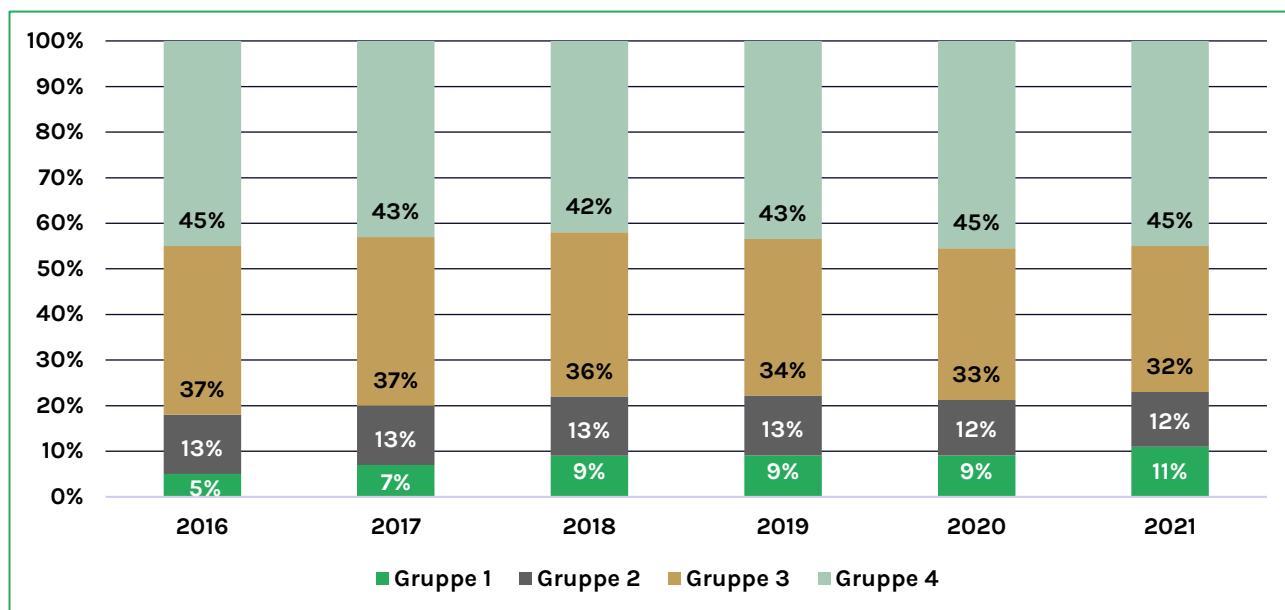
Figur 1: Resultater fra sprogscreening på social- og sundhedsskolerne fordelt på screeningsgrupper i perioden 2016-2021

Kilde: SEVU's grafiske bearbejdning af data fra eVidenCenter, 2021. Note: Sprogscreeningsresultaterne er en samlet opgørelse af alle elever på social- og sundhedsskolerne.

På baggrund af data om sprogscreening kan det ses, at elever på social- og sundhedsskolerne har større udfordringer end elever på uddannelserne på de øvrige erhvervsskoler. I 2021 er 29 % af eleverne på social- og sundhedsskolerne (figur 1) indplaceret i gruppe 1 (mod 11 % for øvrige erhvervsuddannelser) og 15 % af eleverne på social- og sundhedsskolerne er indplaceret i gruppe 2 (mod 12 % for øvrige erhvervsuddannelser). Ligeledes ses det i figur 1, at der er sket en markant stigning af elever placeret i gruppe 1 på social- og sundhedsskolerne fra 12 % i 2016 til 29 % i 2021. En relativ stor andel af eleverne (44 %) har dermed ved indgangen til en uddannelse på en social- og sundhedsskole sproglige vanskeligheder. Disse 44 % omfatter både elever med udfordringer grundet ordblindhed, andre læsevanskeligheder og elever med dansksproglige udfordringer. Jf. den beskrevne niveauopdeling i tabel 2 kan dette pege i retning af behov for særlige indsatser.

Figur 2: Resultater fra sprogscreening på øvrige erhvervsskoler fordelt på screeningsgrupper i perioden 2016-2021

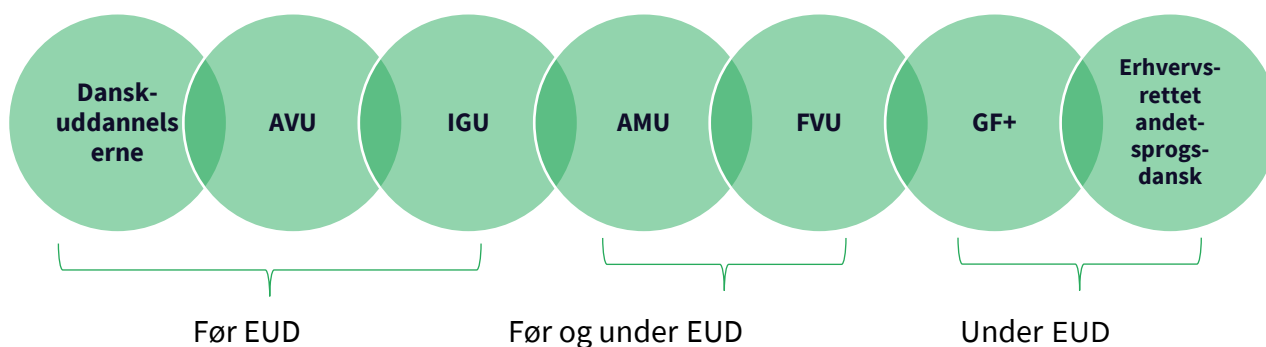
Kilde: SEVU's grafiske bearbejdning af data fra eVidenCenter, 2021.

Sammenfattende viser resultater fra den nationale EUD-sprogscreening, at der på social- og sundhedsskolerne er sket en udvikling, hvor andelen af elever, som har udfordringer, der kan henføres enten til ordblindhed, læsevanskeligheder generelt eller udfordringer foranlediget af utilstrækkelige danskkompetencer, er blevet større i løbet af perioden.

3. Uddannelses tilbud målrettet tosprogede elever på social- og sundhedsuddannelser

I de følgende afsnit gives et overblik over de formelle dansksproglige uddannelses tilbud, som kan anvendes til elever, der har behov for supplerende dansksproglige kompetencer. Figur 3 er opdelt i tilbud, som alene kan anvendes **før** start på en erhvervsuddannelse. Dernæst tilbud, som enten kan anvendes **før eller under** gennemførelse af en erhvervsuddannelse. Og endelig de tilbud, som kan anvendes **under** gennemførelse af erhvervsuddannelsen.

Figur 3: Oversigt over dansksproglige uddannelses tilbud før, før og under og under en erhvervsuddannelse.

De enkelte tilbud gennemgås i de følgende afsnit startende med tilbuddene fra venstre mod højre (samt den tilhørende oversigt over tilbud - bilag 1).

3.1 Uddannelses tilbud før en erhvervsuddannelse

Danskuddannelser hos sprogcentrene

Danskuddannelserne er målrettet nyankomne udlændinge med henblik på, at de kan klare sig på en dansk arbejdsplads eller i uddannelse. Danskuddannelserne hører under Udlændinge- og Integrationsministeriets resort, og det er kommunerne, som henviser en borger til danskundervisning.

Danskuddannelseslovens målgruppe omfatter flygtninge, familiesammenførte og indvandrere. Loven beskriver to grupper af kursister, som kan benytte sig af tilbuddet om danskuddannelser; henholdsvis integrationskursister (I-kursister) og selvforsørgerkursister (S-kursister)¹².

Regler og rammer for integrationskursister

En integrationskursist er en flygtning eller en familiesammenført til en flygtning, der henvises til danskuddannelse som led i et selvforsørgelses- eller hjemrejseprogram, jf. integrationslovens §16, stk. 1. En integrationskursist kan også være andre familiesammenførte udlændinge, der henvises til danskuddannelse som led i et integrationsprogram; jf. integrationslovens §16, stk. 2. En integrationskursist har ret til danskuddannelse i op til fem år efter, de er påbegyndt uddannelsen, eller til de har bestået en afsluttende prøve i dansk. Herefter bortfalder deres uddannelsesret. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at en integrationskursist skal have forlænget sit tilbud om danskuddannelse, hvis kursisten, fx på grund af sygdom, barsel eller beskæftigelse ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse¹³. Flygtninge og familiesammenførte, der modtager integrationsydelse, er forpligtede til at deltage i danskundervisning og kan i tilfælde af ulovligt fravær sanktioneres ved fradrag i integrationsydelsen¹⁴.

Regler og rammer for selvforsørgerkursister

En selvforsørgerkursist omfatter en udlænding, der henvises til danskuddannelse, som led i et introduktionsforløb efter integrationsloven § 24c. Det kan være udlændinge med fast lovligt ophold i landet, udlændinge med ophold i landet efter EU-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed,

¹² § 2c og § 2d, Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020.

¹³ § 2e, § 2f, § 6a Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020 og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU's tilbud til tosprogede, side 28.

¹⁴ Rambøll 2020: Evaluering af Danskuddannelsesreformen 2017, side 4.

herboende grønlændere og færingere og endelig danske statsborgere, som på grund af langvarigt ophold f.eks. på grund af forældres bopæl i udlandet, ikke behersker det danske sprog.

For selvforsørgerkursister omfatter tilbud om danskuddannelse undervisning i op til 3 ½ år inden for en femårig periode fra det tidspunkt, de er påbegyndt uddannelsen, eller til de har bestået en afsluttende prøve i dansk. Herefter bortfalder deres uddannelsesret. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at en selvforsørgerkursist fortsat skal have tilbud om danskuddannelse, f.eks. hvis kursisten på grund af langvarig og alvorlig sygdom ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse.

Selvforsørgerkursister tilbydes danskuddannelse inden for rammerne af et klippekort. Antallet af klip fastsættes på baggrund af udbyderens indplacering af kursisten på danskuddannelse og modul. Der kan højst tildeles seks klip, som tilsammen svarer til 3 ½ års danskuddannelse¹⁵. Selvforsørgerkursister betaler et depositum på 2.000 kr. for at starte på en danskuddannelse¹⁶. Selvforsørgerkursister er ikke forpligtede til at tage imod tilbuddet om danskuddannelse¹⁷.

Danskuddannelsernes sammensætning

Tilbuddet om danskuddannelse omfatter en af de følgende tre danskuddannelser med flere tilhørende moduler, hvor kursisten indplaceres på den uddannelse og det modul, som bedst matcher kursistens uddannelsesbaggrund og sproglige forudsætninger. Modulerne i danskuddannelserne relaterer sig til niveauerne i Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog¹⁸. Optagelse på et nyt modul forudsætter, at målene fra det forrige modul er nået¹⁹.

Danskuddannelse 1 er for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund, som ikke har lært at læse og skrive på deres modersmål.

Danskuddannelse 2 er for kursister, som har en kort skolebaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en langsom indlæring af dansk som andetsprog.

Danskuddannelse 3 er for kursister, med mellemlang eller lang skolebaggrund og må forventes at have en forholdsvis hurtig indlæring af dansk som andetsprog.

¹⁵ § 2f, § 6a, Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020 og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU's tilbud til tosprogede, side 28.

¹⁶ § 14, stk. 4, Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020.

¹⁷ Rambøll 2020: Evaluering af Danskuddannelsesreformen 2017, side 4.

¹⁸ Den europæiske referenceramme for sprog: [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment \(CEFR\) \(coe.int\)](#). Materiale på dansk findes blandt andet på læringsportalen EMU her: [Karen Lund DPU Aarhus Universitet: CEFR. April 2018.](#)

¹⁹ § 3, Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020.

Danskuddannelserne skal indeholde undervisning i dansk sprog og kultur samt arbejdsmarkeds- og samfundsforhold i Danmark. Hver af de tre danskuddannelser har et omfang, der svarer til 1,2 års heltidsuddannelse. Danskuddannelserne skal tilrettelægges sådan, at det er muligt at følge undervisningen *uden for* normal arbejdstid, og sådan, at uddannelsen fremmer samspil med kursistens beskæftigelse, aktivering eller øvrige uddannelse. Danskuddannelse for integrationskursister må maksimalt udgøre 15 timer pr. uge beregnet hen over et modul. Hver af de tre danskuddannelser afsluttes med en prøve²⁰. Som nævnt i afsnit 2, side 4, kan adgangskravet til en social- og sundhedsuddannelse for en elev, som ikke kan dokumentere folkeskolens afgangsprøve i dansk med karakteren 02, være at have bestået prøven i **Danskuddannelse 3**.

Danskuddannelserne kan udbydes af kommunale sprogcentre, andre offentligt godkendte uddannelsesinstitutioner, private sprogcentre eller øvrige private udbydere. Kravet til udbyder er, at denne kan udbyde mindst to af de tre danskuddannelser. Taksten udbetales til udbyderen i en start- og en sluttakst, hvor starttaksten på 30 % udbetales, når kursisten påbegynder uddannelsen, og den resterende takst udbetales, når kursisten har bestået en modultest²¹.

Tal om danskuddannelser

Af den senest tilgængelige årsrapport fra Udlændinge- og Integrationsministeriet om aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge fremgår det, at der i 2020 var 40.157 kursister, der fulgte undervisningen på en af de tre danskuddannelser.

Tabel 3: Danskuddannelsesforløb fordelt på danskuddannelse, 2020. Antal og pct.

	Antal	Procent
Danskuddannelse 1	5.595	14 %
Danskuddannelse 2	16.574	40 %
Danskuddannelse 3	19.150	46 %
Danskuddannelsesforløb i alt	41.319	100 %
Antal kursister	40.157	100 %

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriet 2020: Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl., side 8.

²⁰ § 3 og §4 , Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020. For uddybende information om prøveniveauer mv. kan man besøge udbyderes hjemmesider, se fx. Clavis.org: Danskprøve 1: <https://www.clavis.org/proever-eksamen/proeve-i-dansk-1/generelle-informationer-til-proeve-i-dansk-1>, Danskprøve 2: <https://www.clavis.org/proever-eksamen/proeve-i-dansk-2/generelle-informationer-til-proeve-i-dansk-2> og Danskprøve 3: <https://www.clavis.org/proever-eksamen/proeve-i-dansk-3/generelle-informationer-til-proeve-i-dansk-3>.

²¹ § 13, Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. LBK. Nr. 2018 af 11/12/2020.

Enkelte kursister har modtaget danskundervisning på mere end én danskuddannelse. Et sådant skift i danskuddannelse kan være begrundet i mange forhold, for eksempel en revurdering af kursistens forudsætninger for indplaceringen på den enkelte danskuddannelse. Som følge heraf er antallet af danskuddannelsesforløb større end antallet af kursister. 60 % af deltagerne i danskuddannelserne er kvinder. På Danskuddannelse 1 udgjorde integrationskursister omkring 84,2 %. For Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3 udgjorde integrationskursister henholdsvis 75,2 % og 91,6 %²².

AVU dansk som andetsprog

Almen voksenuddannelse (AVU) er enkeltfagsundervisning for voksne i almene fag, der afsluttes med prøver og eksamener efter national standard (grundskoleniveau). Et af enkeltfagene er 'AVU dansk som andetsprog'²³, som udbydes på 5 niveauer²⁴. AVU dansk som andetsprog er rettet mod deltagere med udenlandsk herkomst, der har brug for at forbedre deres færdigheder i dansk med henblik på videre- eller efteruddannelse eller i forhold til deres arbejde, og som kan tilmelde sig Dansk som andetsprog i AVU. Deltagerne skal dog kunne klare sig på grundlæggende dansk svarende til minimum Danskprøve 2. AVU afholdes af voksenuddannelsescentrene (VUC) og tilbydes hovedsageligt som holdundervisning i dagtimer, men nogle VUC'er tilbyder også AVU som aftenundervisning, åbent studieværksted eller som fjernundervisning²⁵.

Tal om AVU

I tabel 4 ses udviklingen i aktiviteten på dansk som andetsprogsuddannelserne på AVU. Det skal bemærkes, at opgørelsen for 2021 indeholder data til og med 2. kvartal.

Tabel 4: Udviklingen i aktiviteten på danskuddannelser på AVU, 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021*
Dansk som andetsprog, basis	5.497	6.557	5.256	4.012	1.362
Dansk som andetsprog, niveau D	1.526	1.892	2.105	1.921	1.341
Dansk som andetsprog, niveau E	1.910	2.439	3.006	2.815	1.739
Dansk som andetsprog, niveau F	2.477	3.088	3.011	2.896	1.168
Dansk som andetsprog, niveau G	4.607	5.456	5.886	4.739	2.444

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, maj 2022.

Note: *Opgørelsen for 2021 indeholder udelukkende data til og med 2. kvartal af 2021.

²² Udlændinge- og Integrationsministeriet 2020: Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge, side 11.

²³ § 2 BEK nr 1380 af 10/12/2019. Bekendtgørelse om almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen)

²⁴ Basis er niveauet lige under 9. klasse, G-niveau svarer til 9. klasse, F-niveau er mellem 9. og 10. klasse, og - niveau svarer til 10. klasse. Det afsluttende D-niveau ligger mellem 10. klasse og gymnasialt niveau. Med en bestået AVU dansk som andetsprog på G-niveau og derover opnår eleven adgang til grundforløb 2 på en erhvervsuddannelse. <https://vuc-erhverv.dk/kurser/9-og-10-klasse-dansk-som-andetsprog/>

²⁵ Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU's tilbud til tosprogede, side 30.

Integrationsuddannelsen, IGU

Et IGU-forløb varer to år og består af lønnet praktik og 23 ugers skoleundervisning med uddannelsesgodtgørelse. Målgruppen er flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, som er fyldt 18 år og er under 40 år, når forløbet påbegyndes, og som har været i Danmark i mindre end ti år²⁶.

Skoleundervisningen skal give eleven sproglige færdigheder, erhvervsrettede kvalifikationer, kompetencer og forudsætninger for fortsat arbejde og kan i nogle tilfælde danne grundlag for fortsættelse i en erhvervsuddannelse. Deltageren skal følge 23 ugers undervisning i løbet af uddannelsen, som kan bestå af fx AMU, FVU, AVU, HF-enkeltfag eller danskuddannelse.

Tal om IGU

Der findes ingen opgørelser med tal for integrationsuddannelsen på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside, og der er derfor søgt data gennem andre kilder. Det fremgår af en evalueringsrapport udarbejdet af Rambøll²⁷, at der i alt er indgået aftaler om 1.386 IGU-forløb fra ordningens opstart i juni 2016, til evalueringsperioden blev afsluttet i marts 2018. Heraf er 27 % af forløbene gennemført i kommuner. Evalueringen redegør ikke for inden for hvilke brancheområder, ordningen har været anvendt.

3.2 Uddannelses tilbud før og under en erhvervsuddannelse

Arbejdsmarkedsuddannelser AMU (F/I)

Som en del af AMU-systemet har der siden slutningen af 1960'erne været særlige tilbud til tosprogede, som kan være et relevant element i integrationsindsatsen og understøtte de tosprogedes tilknytning til det danske arbejdsmarked. Disse tilbud er unikke, da de modsat de fleste andre uddannelses tilbud til voksne tosprogede, er erhvervsrettede. Blandt andet giver AMU mulighed for at kombinere faglig undervisning med erhvervsrettet dansk som andetsprog. Tosprogede kan dog deltage i alle dele af AMU-programmet, så længe skolen vurderer, at deltageren kan få udbytte af undervisningen, og øvrige forhold omkring den enkelte deltagers deltagelse i den arbejdsmarkedsuddannelse anses som relevant. De lovgivningsmæssige rammer for AMU's tilbud til tosprogede er fastsat i Loven om Arbejdsmarkedsuddannelser²⁸ og Bekendtgørelse om Arbejdsmarkedsuddannelser²⁹.

²⁶ § 1, stk. 2. BEK nr. 1128 af 01/06/2021 Bekendtgørelse om integrationsgrunduddannelse efter lov om integrationsgrunduddannelse (igu).

²⁷ Rambøll: Evaluering af integrationsgrunduddannelsen (IGU). 2018.

²⁸ LBK nr 616 af 03/06/2019. Bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

²⁹ BEK nr 1795 af 27/12/2018. Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

Målgruppen for tilbuddene er personer, der ikke har dansk som modersmål, men deltageren skal dog sprogligt være i stand til at følge undervisningen med tilfredsstillende resultat og bestå en afsluttende AMU-prøve, evt. under særligt tilpassede vilkår. En indledende sprogtest er et krav inden deltagelse i et særligt uddannelsesforløb for tosprogede³⁰.

Der er to måder, hvorved arbejdsmarkedsuddannelsernes tilbud til tosprogede kan anvendes:

1. Arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede.
2. Særlige uddannelsesforløb for tosprogede sammensat af arbejdsmarkedsuddannelser, enkeltfag og praktik

Regler og rammer for disse to måder at anvende arbejdsmarkedsuddannelserne på er udførligt beskrevet i Styrelsen for Undervisning og Kvalitets nye vejledning fra marts 2022, hvorfor der henvises til kapitel 4 og 5 i denne³¹.

I nærværende kortlægning er der alene sat fokus på de specifikke rammer og erfaringer med relevans for social- og sundhedsuddannelserne, og disse er fremhævet i de efterfølgende afsnit.

Arbejdsmarkedsuddannelser udviklet til tosprogede.

Der er udviklet en række arbejdsmarkedsuddannelser særligt til tosprogede; også kaldet AMU (F/I)³². Børne- og undervisningsministeriet er ansvarlig for syv tværgående arbejdsmarkedsuddannelser, som kan udbydes af alle AMU-udbydere. Det drejer sig om ”Dansk som andetsprog for F/I”-uddannelser på hhv. basis, alment og udvidet niveau, en uddannelse i ’Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I’, samt nogle branche- og arbejdsmarkedsintroducerende uddannelser.

Det er en mulighed at kombinere disse syv nævnte arbejdsmarkedsuddannelser med de fire arbejdsmarkedsuddannelser om hhv. Faglig regning, Faglig matematik, Faglig læsning og Faglig skrivning.

Herudover har de faglige udvalg mulighed for at udvikle arbejdsmarkedsuddannelser for tosprogede målrettet det specifikke fagområde, som udvalget er ansvarlig for.

³⁰ Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU’s tilbud til tosprogede, side 14.

³¹ Børne- og Undervisningsministeriet. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU’s tilbud til tosprogede.

³² AMU-uddannelser målrettet tosprogede er mærket med forkortelsen F/I, da målgruppen havde betegnelsen "flygtninge og indvandrere", da de særlige tilbud blev udviklet. Efterfølgende skiftede målgruppen navn til "tosprogede" i lovgivningen. Den nye betegnelse blev indført, da den i højere grad afspejlede målgruppen. Forkortelsen F/I bliver dog stadig benyttet af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet til at markere, at en uddannelse er udviklet særligt til tosprogede. Børne- og Undervisningsministeriet. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU’s tilbud til tosprogede, side 18.

Tal om AMU for tosprogede

På FEVU's område er der udviklet et tilbud til medarbejdere på det pædagogiske område. "Introduktion til pædagogisk arbejde F/I". Det er en uddannelse på 10 dage, der i 2018 og 2019 samlet har haft 20 deltagere. Der er derudover udviklet "Pædagogmedhjælpere i daginstitutioner som F/I", som er en relativ bred og omfattende uddannelse på 30 dage, som i 2018 og 2019 samlet har haft 30 deltagere.

Alle de nævnte arbejdsmarkedsuddannelser i tabel 5 kan udbydes enkeltvist eller sættes sammen med fagligt rettede arbejdsmarkedsuddannelser og indgå i særlige uddannelsesforløb for tosprogede. De særlige uddannelsesforløb for tosprogede beskrives i det efterfølgende afsnit.

Tabel 5: Udviklingen i F/I uddannelser afholdt på en social- og sundhedsskole i 2017-2021, antal deltagere

	2017	2018	2019	2020	2021*
Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	30	19	20	7	-
Dansk som andetsprog for F/I, basis	22	103	221	182	125
Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	-	-	-	-	25
Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	12	8	19	9	-
Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	9	10	7	15	-
Introduktion til et brancheområde (F/I)	48	153	365	231	67
Introduktion til pædagogisk arbejde F/I	-	9	11	-	-
Praktik for F/I	-	-	-	37	24
Pædagogmedhjælpere i daginstitutioner som F/I	-	25	5	-	-
Total	121	327	648	481	241

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, maj 2022.

Note: *Opgørelsen for 2021 indeholder udelukkende data til og med 2. kvartal af 2021.

Særlige uddannelsesforløb for tosprogede

Etablering af særlige uddannelsesforløb for tosprogede giver særlige afholdelsesmuligheder og der er mange måder, hvorpå det er muligt for skolerne at sammensætte fleksible og arbejdsmarkedsrelevante

forløb. Forløbene kan sammensættes af arbejdsmarkedsuddannelser, enkeltfag og oplæringsforløb på en arbejdsplads (oplæringsforløb op til 12 uger) – evt. kombineret med FVU, Danskuddannelserne mv.

Der skal jf. AMU-bekendtgørelsen³³ som minimum indgå to uddannelseselementer som fx en fagrettet arbejdsmarkedsuddannelse og en arbejdsmarkedsuddannelse for tosprogede. Der er ingen øvre grænser for hvor mange uddannelseselementer, der må inddrages i et forløb, eller hvor lang tid det kan vare³⁴. Varigheden af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, som indgår i særlige uddannelsesforløb for tosprogede, kan forlænges af uddannelsesinstitutionen med op til 25 % under hensyn til de aktuelle deltageres faglige og dansksproglige forudsætninger³⁵.

Der er gjort erfaringer med sådanne forløb på social- og sundhedsskolerne i samarbejde med de lokale kommuner. Eksempler herpå er blandt andre:

- ”Godt på vej til SOSU - Kursusforløb for flersprogede”. Social- og Sundhedsskolen Midt- og Vestjylland med Herning og Holstebro kommuner
- ”Bliv klar til SOSU”. SOSU Esbjerg med Billund, Fanø, Ringkjøbing-Skjern, Varde og Vejen kommuner
- ”SOSU Sprog og kultur” afklarende forløb. SOSU Esbjerg
- ”Vejen til SOSU”. SOSU Nykøbing Falster med Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner.

Forberedende voksenundervisning, FVU

Formålet med forberedende voksenundervisning (FVU) er at give ufaglærte og kortuddannede voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i regning, læsning, stavning og skriftlig fremstilling med henblik på videre uddannelse³⁶. FVU udbydes af voksenuddannelsescentrene. Aldersgrænsen for deltagelse i FVU er 25 år.

FVU-start er målrettet voksne med dansk som andetsprog, der ikke har tilstrækkelige danskundskaber til at følge ordinær FVU. Inden deltagelse i FVU vurderes det, om ansøgeren har de nødvendige forudsætninger for at få udbytte af undervisningen. På FVU-start anvendes en samtaleguide, som indgår i en helhedsvurdering af de dansksproglige forudsætninger. For optagelse på FVU-start kræves som minimum et mundtligt (forstå og tale) dansksprogligt færdighedsniveau svarende til A2+ i Den Fælles

³³ § 25, stk. 1 BEK nr. 1795 af 27/12/2018. Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

³⁴ Børne- og Undervisningsministeriet. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU's tilbud til tosprogede, side 9.

³⁵ § 26, stk. 1 BEK nr 1795 af 27/12/2018. Bekendtgørelse om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

³⁶ § 1, BEK nr 439 af 15/04/2020 Bekendtgørelse om undervisning m.v. inden for forberedende voksenundervisning

Europæiske Referenceramme for Sprog³⁷. De nødvendige færdigheder i forhold til at læse og skrive dansk skal minimum svare til A1³⁸.

Tal om FVU-dansk

I tabel 6 ses udviklingen i brugen af danskuddannelserne under FVU. Det kan her ses, at aktiviteten i 2020 på FVU-læsning trin 1 – 4 er faldet væsentligt sammenlignet med aktiviteten på disse uddannelser i 2017.

Tabel 6: Udviklingen i aktiviteten på danskuddannelser på FVU i 2017-2021, antal deltagere

	2017	2018	2019	2020	2021*
FVU – Start	3.635	7.831	9.343	6.750	3.184
FVU – læsning, trin 1	15.307	17.277	17.069	9.571	86
FVU – læsning, trin 2	13.939	15.453	16.028	8.305	103
FVU – læsning, trin 3	11.982	13.366	13.380	6.533	82
FVU – læsning, trin 4	5.798	6.455	6.544	3.459	23

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, maj 2022.

Note: *Opgørelsen for 2021 indeholder udelukkende data til og med 2. kvartal af 2021

³⁷ Den europæiske referenceramme for sprog: [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment \(CEFR\) \(coe.int\)](#). Materiale på dansk findes blandt andet på læringsportalen EMU her: [Karen Lund DPU Aarhus Universitet: CEFR. April 2018.](#)

³⁸ Børne- og Undervisningsministeriet. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet 2022: Vejledning om AMU's tilbud til tosprogede, side 29.

3.3 Uddannelsesstilbud under en erhvervsuddannelse

Grundforløb plus (GF+)

Et grundforløb plus (GF+) forløb varer 10 uger. Forløbene skal tilrettelægges som et særskilt forløb for målgruppen, det vil sige uafhængigt af GF1. Skolerne skal være opmærksomme på, at målgruppen for GF+ er en anden målgruppe end for GF1. Målgruppen for GF+ er uafklarede elever og elever, der har behov for opkvalificering af deres generelle almene og erhvervsfaglige kompetencer med henblik på at styrke deres forudsætninger for senere at kunne opfylde overgangskravene til hovedforløbet. Skolerne skal derfor i tilrettelæggelsen af undervisningen for forløbet være opmærksomme på at have en anden pædagogisk tilgang til tilrettelæggelsen af forløbet, end skolerne har for GF1.

Skolerne tilrettelægger GF+ forløbene inden for et hovedområde og i begrænset omfang to hovedområder nøjagtigt som for GF1. Forløbene skal tilrettelægges i en fagretning. Fagretningen skal være sammensat af uddannelser, der har faglige fællesskaber, gode lærepladsmuligheder og et tydeligt beskæftigelsessigte. Fagretningen vælges ved begyndelsen af GF+, således at undervisningen kan tilrettelægges i praksisfællesskaber, der understøtter afklaringen af den enkeltes uddannelsesvalg og giver eleven brede faglige kompetencer, der indgår i flere erhvervsuddannelser. Undervisningen i fagretningen skal indeholde fagligt tematiserede projekter. Rammer og retningslinjer for afholdelse af GF+ er fastsat i BEK nr 692 af 26/05/2020 ”Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne” og ministeriet har ligeledes udarbejdet en vejledning³⁹.

GF+ tilrettelægges inden for et hovedområde, som i den konkrete sammenhæng belyst her vil være ’Omsorg, sundhed og pædagogik’. Fagretningen i GF+ tilrettelægges ud fra en fleksibel model, der indeholder erhvervsfag og et kombinationsfag, som kan indeholde danskfaglige, samfundsfaglige og sproglige kompetencer. Erhvervsfagene skal som minimum vare 3,5 uger, og kombinationsfaget skal som minimum vare 2 uger. Det er op til skolerne selv at sammensætte GF+ forløbene ud fra ovenstående minimumslængder, men med en samlet varighed på i alt 10 uger. Der afholdes ingen afsluttende prøver på GF+, men de enkelte erhvervsfag og kombinationsfag afsluttes med en bedømmelse ’bestået’/’ikke bestået’, og skolen udsteder et bevis til eleven, når eleven har gennemført GF+.

³⁹ Se Børne- og undervisningsministeriets vejledning her: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/eud/grundforloeb-plus>.

Tal om GF+

Der findes data om antal på GF+ i Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik, som ses i tabel 7. Denne opgørelse viser både tilgangen af elever på GF+ med indgangsvejen 'Omsorg, sundhed og pædagogik' samt den totale tilgang af elever, som starter på GF+ på tværs af de fire indgangsveje til erhvervsuddannelserne.

Tabel 7: Udviklingen i tilgangen på GF+ i 2020-2021, antal deltagere

	2020	2021
Omsorg, sundhed og pædagogik	144	322
Øvrige grundforløbsindgangsveje	37	210
Total GF+	181	532

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus, maj 2022

Note: Opgørelse af tilgangen til GF+ findes først fra 2020, da skolerne fra 1/1 2020 fik muligheden for at udbyde GF+. ⁴⁰

Erhvervsrettet andetsprogsdansk

Endelig er der i erhvervsuddannelsen mulighed for et to ugers valgfag i erhvervsrettet andetsprogsdansk. Tilbuddet kan anvendes på såvel grundforløb 1 (GF1), på grundforløb 2 (GF2) og på hovedforløbet.

Tal om Erhvervsrettet andetsprogsdansk

Der findes ikke særskilt tilgængeligt data om antal og sammensætning af elever på Erhvervsrettet andetsprogsdansk i Børne- og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

⁴⁰ Børne- og undervisningsministeriet: Grundforløb plus (GF+). <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/eud/grundforloeb-plus>. (se under: Spørgsmål og svar. Udbud)